

**P
S
i
K
O
L
O
J
i
K**

**S
E
N
D
R
O
M
L
A
R**

alanya
RAM

e-bülten

MART 2016

**Bültenin Hazırlanmasında
Emeği Geçenler:**

Deniz BÜLBÜL
Kurum Müdürü

Gökhan POLATEL
PDR Bölüm Başkanı

Yazılar

Enes ÇELİK
Psikolojik danışman

Ayşe ÇELİK
Psikolojik danışman

**Alanya Rehberlik ve Araştırma
Merkezi**

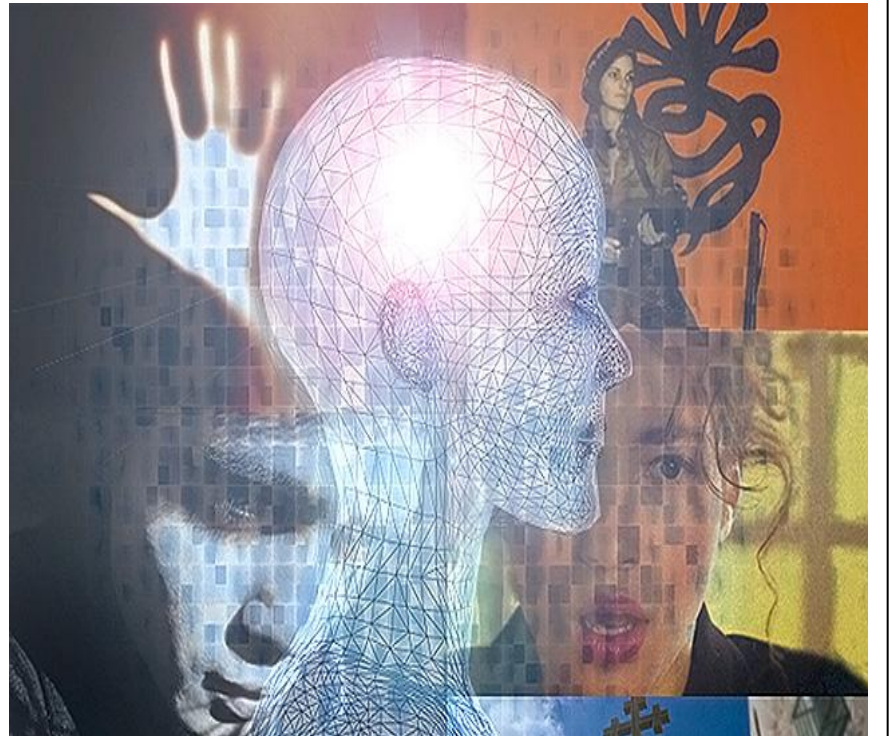
Kadıpaşa mah. Bostancı Pınarı Cad.
No: 39 07400 Alanya/ANTALYA
0242 511 50 30

Bültenimiz ilçemizde ortak bir rehberlik ve özel eğitim kültürü oluşturulmasına katkıda bulunmak amacıyla hazırlanmıştır. Yayınlanmasını istediğiniz yazı ve çalışmalar için bizimle iletişime geçiniz.

SENDROM

Sendrom ya da **belirgi**, birbirleriyle ilişkisiz gibi görünen, ancak bir araya geldiklerinde tek bir olgu olarak kendilerini gösteren bulgular bütünüdür. Bu, kalıtsal olabilir ya da edimsel nedenlerle de oluşabilir.

Tıp dilinde, belirgi, yalnızca, nedenleri tek tek açıklanamayan, birlikte rastlanılan bulguları tanımlamakta kullanılır. Dolayısıyla, bu bulgular, altın da yatan bir hastalıkla açıklanabilirse, kuramsal olarak artık sendrom değildir. Buna karşın, eskiden belirgi olarak anılan, ve günümüzde nedenleri bilindiği için hastalık olarak bilinen bir sürü durum, geleneksel sendrom adını korumuştur.

STOCKHOLM SENDROMU

Rehinelerin, kendilerini esir alanların duygularını anlama noktasına gelmeleri ve kendisini rehin alan kişilerle geçirdikleri sürenin sonunda onlara yardımcı olmaya

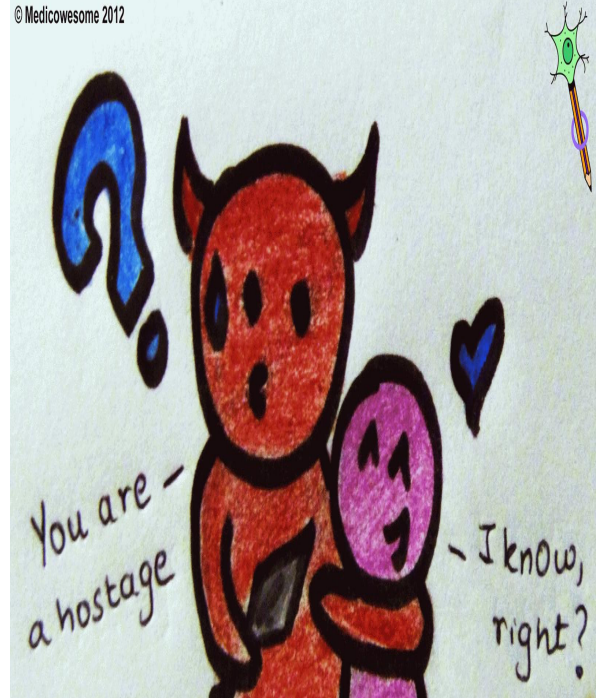
başlaması ve nihai olarak da onlarla özdeşim kurmalarına Stockholm Sendromu denmektedir

Bu sendromun ortaya çıkmasının temel nedeni, hayatta kalma içgüdüsüdür. Dış dünyadan tamamen soyutlanan kurban, ihtiyaçları için kendisine baskı yapan kişiye bağımlı olduğunu hisseder.

İlk kez psikiyatr Bejerot tarafından tanımlanan sendrom, ismini 1973 yılında İsveç'in başkenti Stockholm'de yaşanan bir olaydan almaktadır. Banka soyguncusu tarafından 6 gün boyunca rehin tutulan banka görevlisi bir kadın, soyguncuya duygusal olarak bağlanır. Serbest kaldığında soyguncuyu savunmakla kalmaz, nişanlısını terk ederek kendisini rehin alan banka soyguncusunun hapisten çıkmasını bekler, sonunda da onunla evlenir. 23 Ağustos 1973 günü Stockholm'de bir bankayı soy- mak üzere basan soyguncular 4 banka görevlisini 6 gün (131 saat) rehin tuttu. Soy- guncular banka personeline iyi davrandı,

aralarında iyi ilişkiler oluştu; Rehineler polisin bankayı basacağını fark edip soy- guncuları uyardılar; Daha sonra mahkeme- de soyguncular aleyhine ifade vermek istemediler, savunma ücreti için para topladılar.

dılar. Olay, “soyguncular bankadan para çalamadılar ama bazı insanların kalbini çaldılar” biçiminde yorumlandı... 1974 yılında Patty Hearst isimli bir milyoner kadın bir terörist grup tarafından kaçırıldıktan 2 ay sonra onlarla birlikte bir banka soygunu yaparken yakalandı. Avukatları SS mazeretini kullandıysa da mahkeme kabul etmedi ve hapse mahkûm etti. 2001 yılında İngiliz bayan gazeteci Yvonne Ridley, Afganistan'da Taliban tarafından kaçırıldı, ilk 11 gün onlarla kavga etti, yemek yemedi. İslâm dinini incelemesi şartıyla serbest bırakıldıktan sonra İslâm dini- ne ilgi duydu, 2003 yılında da Müslüman oldu.

LİMA SENDROMU

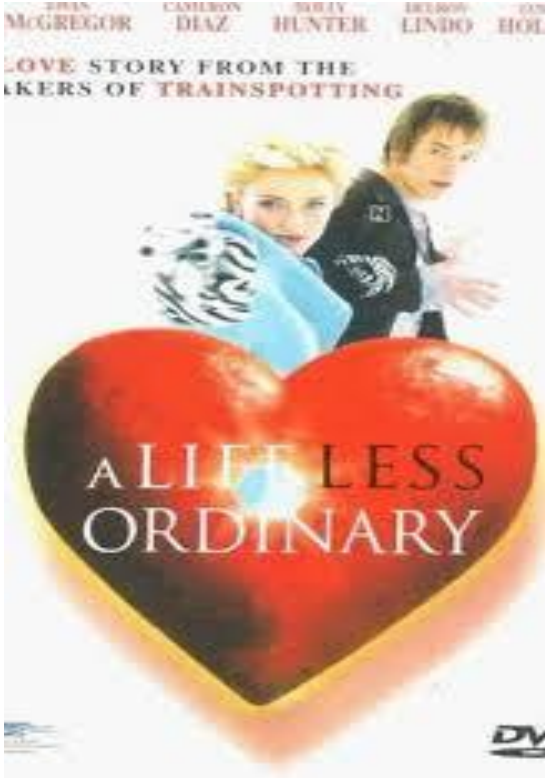
Stockholm sendromunun tersi olarak adlandırılır. Stockholm sendromu ile aynı koşullarda meydana gelir ve rehin alan kişiler kurbanlarına bağlılık hissederler. 1996'da Peru'nun Lima kentinde gerçekleşen Japon elçiliği rehine krizinin ardından

bu adı almıştır. Çeşitli ülkelerden diplomat, asker ve işadamlarının bulunduğu partiyi basan 14 gerilla yüzlerce kişiyi rehin aldı. 4 ay süren krizde militanlar rehinelere ihtiyaçlarını karşıladı, sevecen davrandı ve çoğunu salıverdi...

MEDYA ÖRNEKLERİ.

İlk çekimi 1933 yılında yapılmış olan King Kong filminde de, canavara kurban edilmek üzere olan sarışın kız King Kong tarafından kurtarılır, kız da onu sever...

A life less ordinary filminden karaler.

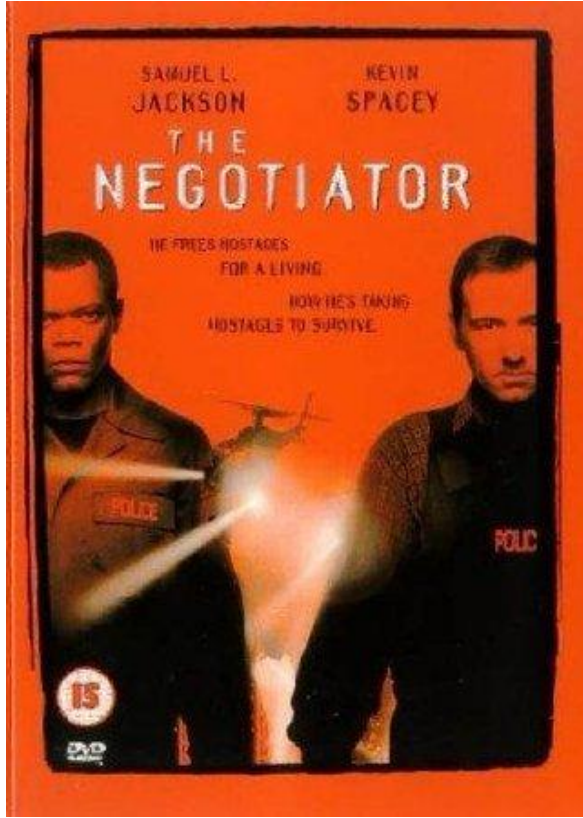

Güzel ve Çirkin (Beauty and the Beast) filmi

Terence Stamp'ın oynadığı The Collector,

David Hackl'in Saw (Tessere) filmi

Samuel L.Jackson ve Kevin Spacey basrollü "The Negotiator" filmi

- George Orwell 1984 isimli romanını 1949 yılında yazmıştı ve kitapta Winston karakterlerinin, kendisine işkence yapan kişiye aşık olduğunu anlatmaktaydı

Ve Celladına aşık olan köle

Stockholm Sendromunun örneklendiği öyküleri olan başka yapımlardır...

OTHELLO SENDROMU: PATOLOJİK KISKANÇLIK

*"Neden, ruhum, aklımdan çıkmamalı,
neden.*

*Siz el değmemiş yıldızlar söyletmeyin be-
ni!*

*Nedeni önemli. Ama kanını akıtmayaca-
ğım yine de;*

*Yara izi bırakmayacağım onun kardan
beyaz cildinde,*

*O ak mermerden yapılmış heykeller kadar
pürüzsüz teninde.*

Işık sönsün, sonra da – sönsün ışığı!

*Ama ölmeli, yoksa baştan çıkarır başka
erkekleri."*

(Shakespeare'in Othello'sundan bir alıntı)

Othello Sendromu"na sahip kişi, sevdiği kişiyi ve kendisini yıpratmak şekilde aşkını sahiplenir; hastalık derecesinde kıskançlık duygusuna kapılır. Hatta o kadar çok kıskançlığının esiri olur ki, kafasından sürekli aldatıldığına dair senaryolar üretir. Gömlekteki ufacık bir kırışıklıktan tutun da,"Aç değilim, sonra yerim." yanıtına kadar her şey onlar için birer delil görevi görür.

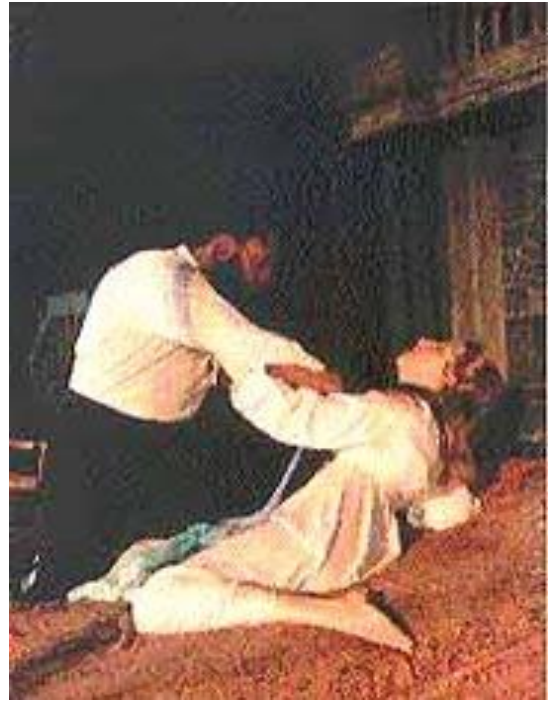

Kıskırıklar ve adeta sevgilisini yatakta biriyle yakalamışçasına gözleri kararır, saldırganlaşırlar.

Çoğu şiddet eğilimine sahiptir. Yıllardan bu yana bu sendrom yüzünden işlenen yüzlerce cinayet ve saldırı rapor edilmiştir.

"Patolojik Kıskançlık" da denilen bu hastalıkta paranoyayla birlikte ortaya çıkan şüpheler uç noktalara varır. Kişi partnerinin mailini, kredi kartı harcamalarını, telefon konuşmalarını ve aklınıza gelebilecek her türlü mecrada merak duygusunu giderebilecek yollara başvurur. Herhangi birine ulaşamadığı ya da tatmin olmadığı takdirde kriz geçirir. (Fırlatılan telefon; kırılan cam-çerçeve vb. Daha da kötüsü partnerine fiziksel saldırı.) Sonradan yapılan görüşmelerde çoğunun sevgililerini takip ettirmek üzere adam tuttuğu ya da takibi bizzat kendilerinin yaptığı ortaya çıkmıştır.

İlk bakışta bize "adı kıskançlık, kimde bu duygu yok ki?" gibi bir izlenim veriyor olsa da, Othello Sendromu tehlikeli ve yardım alınması, tedavi edilmesi gereken bir rahatsızlıktır. Diğer kişilerdeki ya da kendinizde bulunan kıskançlıkla kıyasladığımızda kolayca tanınır. Bu sendroma sahip kişilerde aşırı derecede aldatılma korkusu, hakaret etme, saldırganlık, çevresindeki diğer hemcinslerine karşı düşmanlık, partnerlerinin eski ilişkilerine aşırı boyutta bir takıntı ve narsist davranışlar gözlemlenir.

Yapılan çalışmalarda bu sendromun en çok erkeklerde rastlandığı açıklanmış olsa da, kadınlarda da görülme sıklığı azımsanmayacak oranda.

Genel olarak bu rahatsızlığa sebep olarak öne sürülen nedenlerin başında erkeklerde ereksiyon problemi; kadınlarda ise cinsel işlev bozukluğu yer alıyor. (Tedavi sırasında da öncelikli olarak çiftlerin cinsel karakterlerine bakılıp, bulgular doğrultusunda tedavi uygulanıyor.)

Kimi zaman kendimizi değerli hissetmemize sebep olan ve yüzümüzü güldürebilen bu istem dışı güdü, yazık ki yoldan çıkarak böyle bir rahatsızlığa da sebebiyet verebiliyor. Birini çok severken ve onunla olabilmek uğruna herkesi karşınıza almışken, kıskançlık duygusuyla onu kendi elle-

rinizle öldürme isteği duyacak hale gelebiliyor-sunuz. Tıpkı bu sendroma adını veren Shakespeare'in önemli eserlerinden "Othello"da olduğu gibi: Delice aşık oldunan Desdemona'yı da kıskançlık öldürmedi mi?

Desdemona'nın vücudunda ağlayan Othello tasviri (William Salter tarafından Boyama . Tüval üzerine yağlıboya, yaklaşık 1857 .)

CAPGRAS SENDROMU

Trafik kazası neticesinde haftalardır komada kalan eşinizin en nihayetinde komadan çıktığını görünce elbette ki kendinizi rahatlamış hissedersiniz ve hemen nasıl olduğunu sormak istersiniz. Ya hasta eşiniz uyanır uyanmaz sizin bir “sahtekar” olduğunuzu söyleseydi? Tıpkı onun eşi gibi görünüp konuştuğunuzu, tıpatıp eşine benzediğinizi ama aslında o kişi olmadığını söyleseydi, ne yapardınız?

Bu, nörolojideki en tuhaf ve en nadir görülen vakalardan biri olan Capgras Sendromu. Adını Fransız psikiyatrist Jean Marie Joseph Capgras’dan alan bu sendromda, kafasına darbe almış ya da Alzheimer gibi

hastalıklardan mustarip olan şahıs, bilinci ile ilgili başka bir sorunu olmamasına rağmen, ebeveynlerinin, eşinin, kardeşinin, köpeğinin, hatta kimi durumlarda, kendisinin bile bir “sahtekar” olduğuna inanır.

Ünlü sinirbilimci Prof. Vilayanur S. Ramachandran, "Phantoms In The Brain" (Boğaziçi Üniversitesi Yayınları tarafından "Beyindeki Hayaletler" ismiyle Türkçeye çevrilmiştir) adlı kitabında, annesinin ve

babasının birer “sahtekar” olduğunu söyleyen Capgras sendromlu bir gencin durumunu anlatır. Gencin, herhangi bir duyguyu deneyimlemesinde ve yüz tanımada bir sıkıntısı yoktur. Ne var ki, tanıdık yüzler söz konusu olduğunda herhangi bir duygu hissedemiyor ve dolayısıyla anne babasının gerçek anne babası olmadığını, tıpkı onlara benzeyen fakat onların yerine geçmiş birer “sahtekar” olduklarını düşünüyor. Şimdi sıkı durun: Bu genç, anne ve babasıyla telefonda konuşurken böyle bir problem yaşamıyordu. Peki nasıl oluyordu da anne ve babasıyla yüz yüze konuştuğunda onların “sahtekar” olduklarını düşünüyor, fakat onlarla telefonda konuşurken bu düşüncesinden eser kalmıyordu?

Hemen cevaplayalım: Normalde, tanıdık bir yüz gördüğümüzde, beynimizin temporal lobundaki görsel patikalar harekete geçer. Sonra, bu etkinlikler, duygusal tepkiler vermemizden sorumlu beynin amigdala bölgesini uyarır ve o yüzü tanımamızı sağlar. Ne var ki, beyinlerine aldıkları darbe sonucu bu sendromdan yakı

nan hastalar, yakınlarının yüzünü gördüklerinde, yüzleri tanıyorlar fakat tanıdık birini görmenin verdiği o sıcaklık/yakınlık hissini yaşayamadıkları için, sanki o kişi gerçek değilmiş de onun yerine geçmiş bir sahtekar olduğu sanısına kapılıyorlar.

PETER PAN SENROMU

Büyüme korkusu olan çocuklarda ve olgun oldukları halde çocuk gibi davranan (sosyal açıdan) insanlarda görülen davranış bozukluklarına verilen addır.

İlk sendrom 1983'de Dan Kiley isimli bir psikanalist tarafından bulunmuştur. İsmi, James Matthew Barrie'nin Peter Pan isimli romanından gelmektedir. Fakat, Peter Pan Sendromu isimli kitap, bu sendromu detayı ile analiz etse de, DSM-IV tarafından gerçek bir hastalık olarak tanılmıyor.

Bu sendrom en çok olgun yaşta belirtiliyor (sosyal görevleri olduğu andan itibaren). En çok bekar insanlarda görülme-

tedir. Dan Kiley, bu sendromun küçüklükte, annenin baskısı ve babanın otoritesizliğinden kaynaklandığını belirtiyor.

Bu sendrom ayrı blümlere ayrılıyor:

10-15 yaş arası: çocuk dış dünya ile bağlantısını, korku yüzünden, koparmaya çalışıyor. Görevlerinden kaçıyor ve yalnız kalıyor.

16-22 yaş arası: Kendini beğenme ve macoluk hissediliyor.

23-25 yaş arası: hayattan mutsuzluk ve rahatsızlık hissediliyor.

26-30 yaş arası: sendrom ilerliyor ve durum daha vahim oluyor.

45 yaşından itibaren: tekrardan çocuk olmaya çalışılıyor ve istenilmeyen hayat modundan uzaklaşıyor.

SÜPER ANNE SENDROMU

Süper Anne'lik çalışsın ya da çalışmasın bir çok kadının yaşadığı ve kent yaşamının nimetleriyle beraber biz kadınlara getirdiği bir külfet aslında.

Bir kadın zaten;

- Evin düzeninin sağlanması,
- Çocukların yetiştirilmesi,
- Okul sorunlarıyla uğraşmak,
- Alışveriş yapmak ,

gibi pek çok işten sorumluyken bir de çalışıyorsa her işe yetişmek zorunda kalıyor.

Her şey düzgün olsun, en iyisi olsun, kimseye muhtaç olmadan kendi işimi kendim yapayım düşüncesiyle kadınlar giderek daha mükemmeliyetçi bireyler olup çıkıyorlar.

Uyku düzenleri bozuluyor, sürekli bir gerginlik hissiyle beraber somatik yani bedensel sorunlar başlıyor ve kadınlar önce tıp doktorlarına başvuruyorlar. Çünkü sorunun bedensel bazı hastalıklardan kaynaklandığını düşünüyorlar. Böyle düşünmekte de haklılar. Belirtiler bedensel rahatsızlıklar yönünde kendini gösteriyor. Sorun gerçekten de fiziksel olabilir. Ancak genellikle fiziksel ve ruhsal olarak bir arada görü-

rinde fiziksel ya da psikolojik olarak baskı yaratarak sorunlara yol açmasının tam karşılığı □

Süper Anne Sendromu' olarak biliniyor. Şikayetler ciddi anlamda etki edene kadar kadınlar doktora başvurmuyor. Hatta zaman içinde geçer düşüncesiyle önemsenmiyor bile. Doktora gidildiğinde ise

nereye gidileceği konusunda tam bir karmaşa yaşanıyor.

Genellikle şikayetler bedenın hangi bölgesindeyse o alanla ilgili bir hekime başvuruluyor. Gerçek anlaşılana kadar epeyce bir zaman kaybediliyor. Bu sorunun Süper Anne Sendromu' ya da tıbbi adıyla Fibromiyalji' olduğu kolay kolay anlaşılıyor. Zaten bu şikayetlerin bir sağlık sorunu olarak literatüre girmesi de çok yakın tarihlerde gerçekleşmiştir. Daha önce yorgunluğa ya da günlük telaşa bağlanan problemlerin genellikle

lebiliyor. Bu hastalığın tıbbi adı fibromiyalji. Son yıllarda giderek daha fazla kadın bu hastalığın pençesine düşüyor. Yorgunluğa bağlı ya da uykusuzluğa bağlı olduğu düşünülen pek çok rahatsızlığın altında aslında mükemmeli aramak biçiminde gelişen bir yapı var. Gün içinde her işe yetişmek, her konuda çaba harcamak şeklinde bir koşuşturmanın vücut üzer-

inde mükemmeliyetçi kadınlarda görülmesi ve kolaylıkla düzelmemesi üzerine konunun sağlık boyutuyla incelenmesinin ardından adı konmuş ve tanımlanabilmiştir. Çağımızda bu konuda sıkıntı yaşayan pek çok kadın varken sorun artık bir hastalık olarak ele alınmaya ve ciddi olarak üzerinde araştırma yapılmaya başlanmıştır.

Süper Anne Sendrmunun Blirtileri

- ✓ Her gün yaptığınız basit işleri dahi yapamayacak kadar bıkkınlık, tükenmişlik hali ve halsizlik,
- ✓ Yaşanan halsizlik ve yorgunluk nedeniyle işler konusunda yaşanan isteksizlikle birlikte işlere bir türlü başlayamama durumu,
- ✓ Düşüncelerde karışıklığın yanında sürekli düşünme hali ve işleri planmaya çalışmak ancak bu konuda bir türlü başarılı olamamak,
- ✓ Kafada ağırlık hissiyle birlikte gelen baş ağrıları ve unutkanlık,
- ✓ Panik atak, isteksizlik, gerginlik, depresyon ve buna bağlı olarak da cinsel isteksizlik,

- ✓ Midede şişkinlik, sindirim sistemi hastalıkları ve bağırsaklarda anormaller,

- ✓ Kemik ve kas ağrıları, romatizma, kramplar, kas sertleşmeleri, tüm vücutta sebepsiz ağrılar,
- ✓ Boğaz ağrıları, grip benzeri belirtiler, ateş ve üşüme hali

Ne Yapılabilir?

Artık biliyoruz ki bu bir rahatsızlık. Temelinde fiziksel ya da ruhsal sorunlar olabilir. Her şekilde mutlaka yardım almak gerekiyor. 'Süper Anne' olmak gerçekten zorlayıcıdır. Uzmanlardan destek almanın dışında yapılabilecek başka yöntemler de bulunuyor. Bu sorunda sıkıntının nedeni gevşeyememe ve sürekli bir gerginlik hali olduğu için kaslarda ağrıya yol açıyor. Ağrıları gidermek ve rahatlamak amacıyla;

- ✓ Çok zorlayıcı olmayan bir sporla uğraşmak,
- ✓ Masaj yaptırmak,
- ✓ Kaplıcaya gitmek,
- ✓ Gevşeme egzersizlerini öğrenerek düzenli olarak uygulamak,
- ✓ Mutlaka belirli saatlerde uyumaya dikkat etmek,

- ✓ Gün içinde kendine ait bir zaman oluşturmak,

gibi bir takım farklı uygulamalar yapılabilir. Ancak en önemlisi farklı bakış açıları edinmektir.

AŞIRI EMPATİ SENDROMU

Eğer empati iç yaşantımıza zarar veriyor, muhatap olma ihtimalimiz olan kişilere karşı kendi kişiliğimizi eritip yaşamımızı onların düzeni için kuruyorsak bir problem var demek. Bu kavrama psikolojide aşırı empati sendromu denir.

Bu rahatsızlık genellikle halk arasındaki tabiriyle "elalem ne der, ya bana bir şey derse, ya bana kırılırsa, benimle küserse" düşüncesiyle bireyin hayatında kişisel olarak yapacağı seçimlerde gerilim yaşamasına ve hatta kendi hayatını başkalarının fikirlerine göre yaşamasına sebep olan bir psikolojik rahatsızlıktır.

Rahatsızlığın gerisindeki sebepler değerlendirildiğinde ise 0-6 yaş döneminde ailesinden yeterince sevgi görmemiş kişiler, egolarını dengelemek ve kendilerini değerli hissetmek için süper egolarını fazlasıyla devreye sokarak, bu gibi psikolojik

www.penguen.com

rahatsızlıklar yaşamaktadırlar. Kısacası kişinin kişiliğinin tam olarak gelişmemiş olması, kendi geleceği hakkında kendi sorumluluğunu taşıma bilincine ulaşamamış olması; çevresindeki kişilerin kendisi hakkında vermiş olduğu düşüncelere, tercihlere izin vermiş olduğu sebepleri görülmektedir.

Bu sendroma sahip bireyler, toplumda kendini gösterememekte, insanlara karşı kendini kabullendirememekte, insanların kendisini yeterince sevmediği düşünmektedirler. Karşılarındaki kişilere değil, kendilerine odaklıdırlar. Çünkü kendilerini sürekli bir üçüncü göz ile dışarıdan izlerler ve başkalarının gözünde nasıl göründükleri sorusuna obsesif bir şekilde odaklanmışlardır. Bu takıntıları yüzünden

de, davranışlarını, o anda buldukları ortama ve kişilere göre değiştirme ihtiyacı duyarlar ve bu nedenle dışarıdan bakıldığında tutarsız davranışlar sergilerler. Dr. Judith Orloff 'a göre ise bu aşırı empati hissi insanları zaman içinde çok yıpratmakta, çok fazla stresli duygunun etkisinde kalanlarda ise depresyon, panik atak gibi rahatsızlıklara sürüklemektedir.

ALİCE HARİKALAR DİYARINDA SENDROMU (AİWS)

Alice Harikalar Diyarında sendromu vücut imajı ve şekliyle ilgili algı yanılsamaları ile (makropsi veya mikropsi) görülen tuhaf bir sendromdur. Hastanın zaman, boşluk ve vücut görüntüsü algısı bozuktur. Hastalar vücut şekillerinin ve ölçülerinin değiştiği algısına kapılır.

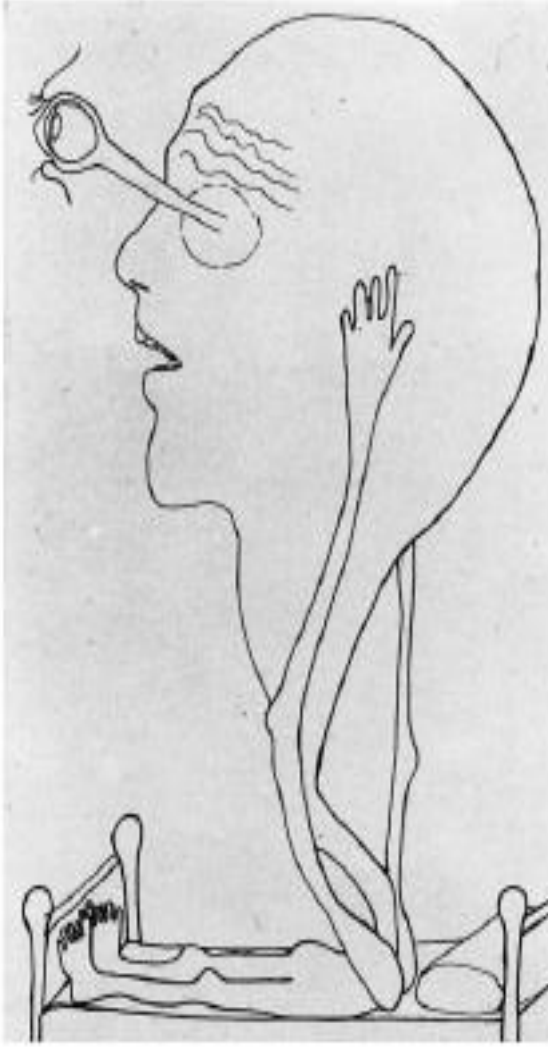

Bu sendrom adı itibariyle, başta kadınlar olmak üzere anlatacağımız herkesin

ilgisini çekecektir. İsmi tahmin edeceğimiz gibi Lewis Carroll'un Alice Harikalar Diyarında romanından alıyor.

Bu sanrı durumu kişinin zaman, mekan ve beden algısını doğrudan etkiliyor. Kişi gördüğü nesnelere olduğundan daha küçük ya da olduğundan daha büyük algılayabiliyor. Bu sendromda kişi kendi vücuduna dışarıdan bakıyormuş gibi bir algının ortaya çıkışını da deneyimliyor.

Böyle bir sanrı birçoğunuza tanıdık gelecektir, çünkü insanların bu sanrıyı yaşaması için sadece psikolojik rahatsızlığı olmasına gerek yok. Bazı insanların, özellikle de uykudan önce buna benzer deneyimler yaşadıklarını biliyoruz.

***Alice Harikalar
Diyarında Sendromunun
temel belirtileri:***

- ✓ Nesnelerin boyutlarını algılamada sorun
- ✓ Organların boyutlarını yanlış algılama

- ✓ Etraftaki cisimlerin boyutlarını algılamada bozulma
- ✓ Duymada ve işitmede değişim
- ✓ Zamanı algılamada bozulma
- ✓ Sesin algılanmasında sorun

Bu belirtilerin başta migren olmak üzere, psikoaktif ilaçların da sebep olabildiği biliniyor. Hatta Lewis Carroll'ın da migren sorunu yaşadığı ve Alice Harikalar Diyarında romanını bu şekilde yazmasında migrenin büyük katkısı olduğu düşünülüyor.

MUNCHAUSEN SENDROMU

Karl Fredrich von Munchausen 18. yüzyılda yaşamış bir Alman Baronuydu ve Rus ordusunda paralı süvari idi. Rus-Osmanlı savaşından dönüşte arkadaşlarına, komşularına kahramanlıklarıyla ilgili öyküler anlatmaya başladı. Öyküleri o kadar abartıldı ve yayıldı ki, sonunda yalan olduğu ortaya çıkınca yalancılığıyla ünlendi. Bu nedenle yalan hastalık öyküleri anlatanları tanımlayan sendroma ismi verildi.

Munchausen Sendromu ilk kez 1951'de hastane hastane dolaşp

hastalık öyküleri uyduran ve kendilerine gereksiz yere cerrahi girişimler uygulanmasına razı bir grup hastayı belirtmek için Asher tarafından kullanılmıştır.

Munchausen Sendromu yapay bozuklukların en uç tipidir. Munchausen sendromu, hastanın aslında gerçek olmayan bir ruhsal ya da fiziksel sorunu varmış gibi davrandığı bir çeşit yapay bozukluktur.

Hastalık taklidi, patolojik yalan (pseudologia fantastica) ve sürekli dolaşma üçlemi karakteristiktir. Destekleyen etmenler ise sınırda (borderline) ya da antisosyal kişilik bozuklukları, çocuklukta ki yoksunluk (ya da mahrumiyet).

- Hastalar belirtileri kasıtlı olarak üretir ya da uydurur. Bunu, kesme, yakma, zehirli madde enjekte etme, aşırı doz ilaç alma gibi yollarla üretirler. Hasta başkalarının dikkatini ya da sempatisini üzerine çekmek için ağırlı ya da tehlikeli test ve operasyonlara girebilir.
- Kişi bir başkasında belirtiler yaratır ya da uydurursa, buna Munchausen by Proxy sendromu denir. Buna kişinin çocuklarında hastalık belirtileri olduğunu uydurması da dahildir.

- Bu erken yetişkinlik çağında başlar. 30 ila 50 yaşlarındaki yetişkinleri etkiler ve erkeklerde yaygındır.

Kişinin dürüst olmaması nedeniyle teşhis ve tedavi zordur çünkü hasta bir süre sonra doktor ya da hastane değiştirebilir. Ayrıca, doktorların Munchausen sendromu teşhisini koymadan önce diğer bütün olası fiziksel ve ruhsal hastalıkları saf dışı bırakması, genellikle çeşitli tanısal test ve işlemler uygulaması gerekir.

- Tedavide psikoterapi, bilişsel davranışçı terapi ve sosyal servisler yararlı olur.
- Munchausen sendromunun komplikasyonları, ölüm ya da intihar da dahil ciddi sorunlara yol açabilir.

